

Nr 34

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till särskilda bokföringsregler i beskattningshänseende för vissa yrkesgrupper, m. m. jämte i ämnet väckta motioner.

I en den 4 mars 1966 dagtecknad, till bevillningsutskottet hänvisad proposition, nr 49, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogade förslag till

- 1) förordning om ändrad lydelse av 20 § taxeringsförordningen den 23 november 1956 (nr 623);
- 2) förordning om skyldighet för tandläkare att föra vissa räkenskaper som underlag för taxering;
- 3) förordning om skyldighet för pälsdjursuppfödare, kreaturshandlare m. fl. att föra vissa räkenskaper som underlag för taxering;
- 4) förordning om skyldighet för den som driver taxirörelse att föra vissa räkenskaper som underlag för taxering.

Beträffande *propositionens huvudsakliga innehåll* må här anföras följande.

I propositionen föreslås på grundval av förslag som utarbetats inom riksskattenämnden särskilda bokföringsregler för taxeringsändamål för tandläkare, kreaturshandlare, pälsdjursuppfödare m. fl. och för dem som driver taxirörelse. Bestämmelserna föreslås träda i kraft den 1 september 1966. Därjämte föreslås ändring av 20 § taxeringsförordningen av innebörd, att skyldigheten att sörja för underlag för deklarations- och uppgiftsskyldigheten skall, liksom skyldigheten att bevara materialet, kvarstå under sex år.

De ovannämnda *författningsförslagen* är av följande lydelse.

Förslag
till
Förordning
om ändrad lydelse av 20 § taxeringsförordningen
den 23 november 1956 (nr 623)

Härigenom förordnas, att 20 § taxeringsförordningen den 23 november 1956¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

20 §.

Den som — — — — — kontroll därav.

Underlaget skall bevaras under sex år efter utgången av det kalenderår underlaget avser.

Skyldighet att sörja för att underlag finnes och att bevara detta kvarstår under sex år efter utgången av det kalenderår underlaget avser.

Om skyldighet — — — — — särskilt stadgat.

Denna förordning träder i kraft dagen efter den, då förordningen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

¹ Senaste lydelse av 20 § se 1961: 340.

Förslag
till
Förordning
om skyldighet för tandläkare att föra vissa räkenskaper
som underlag för taxering

Härigenom förordnas som följer.

1 §.

Den som driver tandläkarpraktik skall som underlag för taxering föra räkenskaper för rörelsen enligt denna förordning. För den som är bokföringsskyldig enligt bokföringslagen den 31 maj 1929 (nr 117) gälla därvid förordningens bestämmelser utöver vad som föreskrives i bokföringslagen och, om rörelseidkaren är aktiebolag eller ekonomisk förening, i lagen den 14 september 1944 (nr 705) om aktiebolag eller i lagen den 1 juni 1951 (nr 308) om ekonomiska föreningar.

2 §.

Staten samt kommun eller landstingskommun äro icke skyldiga föra räkenskaper enligt denna förordning.

När beteckningar som användas i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370) eller i taxeringsförordningen den 23 november 1956 (nr 623) begagnas i denna förordning, ha de samma innebörd som i kommunalskattelagen och taxeringsförordningen, om annat icke anges eller framgår av sammanhanget.

3 §.

För rörelse som avses i denna förordning skola föras

1) patientkort eller patientbok med uppgift för varje patient om patientens nummer och om samtliga ekonomiska mellanhavanden med patienten med anledning av konsultation eller behandling,

2) förteckning i löpande följd över patienternas nummer med uppgift om patienternas namn och adress.

Införing i handling som anges i första stycket skall göras på varaktigt sätt. Radering får ej ske. Anteckning får ej göras oläslig genom överstrykning eller på annat sätt. Riktigheten av ändring i eller tillägg till införing skall vitsordas. Därvid skall dagen för åtgärden anges.

4 §.

På patientkort eller i patientbok skall efter varje behandlingsperiod anges den fordran som uppkommit på grund av konsultation eller behandling under perioden. Vidare skall där antecknas betalning som inflyter för konsultation eller behandling med uppgift om betalningsdag och erlagt belopp. Om likvid lämnas i form av vara eller tjänsteprestation skall detta anges. Som arvode skall därvid upptagas det belopp behandlingen skulle ha betingat om betalning erlagts kontant.

Vid anteckning i dagbok av patients betalning för konsultation eller behandling skall även patientens nummer anges.

5 §.

Riksskattenämnden får medge undantag från bestämmelserna i 3 eller 4 § för den, som driver tandläkarpraktik med mer än en anställd tandläkare, om han på grund av rörelsens omfattning har svårighet att följa bestämmelserna och tillämpar ett redovisningssystem som utgör tillfredsställande underlag för taxering. Mot beslut av riksskattenämnden i fråga om sådant medgivande får talan icke föras.

6 §.

Även den som icke är bokföringsskyldig enligt bokföringslagen skall föra dagbok över inkomsterna och utgifterna i rörelsen samt över vad han satt in i eller tagit ut ur rörelsen, varor eller annat. Han skall vidare upprätta och i dagboken eller i bok, som är särskilt upplagd för ändamålet, införa och med sin underskrift bestyrka förteckning över samtliga tillgångar och skulder i rörelsen vid utgången av det senaste räkenskapsåret. Dagbok skall vara bunden och ha sidor eller uppslag numrerade i löpande följd. Detsamma gäller särskild bok för förteckning över tillgångar och skulder.

I dagboken skola inkomster och utgifter införas dagligen. Förteckningen över tillgångarna och skulderna i rörelsen skall vara upprättad inom tre och en halv månader efter räkenskapsårets utgång. Tillgångarna och skulderna skola specificeras, och för varje post skall värdet anges.

Blad får icke tagas bort ur dagbok eller särskild bok för förteckning över tillgångarna och skulderna i rörelsen. Införing i sådan räkenskapsbok skall göras på varaktigt sätt. Radering får ej ske. Ej heller får något av innehållet göras oläsligt genom överstrykning eller på annat sätt. Riktigheten av ändring i eller tillägg till införing skall vitsordas. Därvid skall dagen för åtgärden anges.

7 §.

Räkenskaper och anteckningar med tillhörande verifikationer, följesedlar från tandtekniker eller annan leverantör av produkter för rörelsen samt anteckningar om tidsbeställningar från patienter inbegripna, skola förvaras i ordnat skick under sex år efter utgången av det kalenderår då det räkenskapsår, som handlingarna avse, utgick. Om rörelseidkaren är bokföringsskyldig enligt bokföringslagen, gälla dock den lagens bestämmelser om tid för förvaring av räkenskapshandlingar. Angående bestämmelser om tid för förvaring av journal över patienter gäller allmänna tandläkarinstruktionen den 6 december 1963 (nr 666).

8 §.

Bestämmelse i allmän lag om handelsböcker och om påföljd vid åsidosättande av skyldighet att föra sådana böcker skall icke tillämpas beträffande räkenskaper enligt denna förordning.

9 §.

Närmare föreskrifter för tillämpningen av denna förordning meddelas av Konungen.

Denna förordning träder i kraft den 1 september 1966.

Förslag

till

Förordning**om skyldighet för pälsdjursuppfödare, kreaturshandlare m. fl. att föra vissa räkenskaper som underlag för taxering**

Härigenom förordnas som följer.

1 §.

Den som driver rörelse, vari ingår uppfödning av pälsdjur, skall som underlag för taxering föra räkenskaper för rörelsen enligt denna förordning.

Detsamma gäller den som driver rörelse, vari ingår köp och försäljning av

- 1) nötkreatur, hästar, svin, får, getter eller fjäderfå,
- 2) kött eller andra produkter av djur som anges vid 1) eller produkter från sådana djur,
- 3) andra jordbruksprodukter eller trädgårdsprodukter,
- 4) avverkningsrätter till skog, rundvirke, ved eller sågat och övrigt ej arbetat virke, eller
- 5) pälsdjur eller pälsskinn eller andra produkter av pälsdjur.

Förordningens bestämmelser gälla även den som driver rörelse vari ingår förmedling av försäljning av pälsdjur eller pälsskinn eller andra produkter av sådana djur genom auktioner eller genom verksamhet som kommissionär eller på annat sätt.

Bestämmelserna gälla icke den, som är bokföringsskyldig enligt bokföringslagen den 31 maj 1929 (nr 117), om rörelseidkaren tillämpar ett redovisningssystem som innebär dels en sådan redovisning av köp, försäljningar och förmedling av försäljningar att därav framgå de uppgifter, som skola anges på notor och följesedlar enligt denna förordning, dels en betryggande förvaring av redovisningshandlingarna. För annan bokföringsskyldig gälla förordningens bestämmelser utöver vad som föreskrives i bokföringslagen och, om rörelseidkaren är aktiebolag eller ekonomisk förening, i lagen den 14 september 1944 (nr 705) om aktiebolag eller i lagen den 1 juni 1951 (nr 308) om ekonomiska föreningar.

2 §.

Staten samt kommun eller landstingskommun äro icke skyldiga föra räkenskaper enligt denna förordning.

När beteckningar som användas i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370) eller i taxeringsförordningen den 23 november 1956 (nr 623) begagnas i denna förordning, ha de samma innebörd som i kommunalskattelagen och taxeringsförordningen, om annat icke anges eller framgår av sammanhanget.

3 §.

Den som säljer vara som avses i 1 § andra stycket skall upprätta försäljningsnota, om försäljningen sker på annat sätt än över disk eller liknande inom detaljhandel. Försäljningsnota behöver icke upprättas om kontrakt angående försäljningen utväxlats mellan parterna och kontraktet innehåller de uppgifter som anges i 6 § andra stycket.

4 §.

Den som driver handel med vara som avses i 1 § andra stycket skall upprätta inköpsnota vid köp av sådan vara från inländsk uppfödare, producent av jordbruks- och trädgårdsprodukter eller idkare av skogsbruk. Vidare skall pälsdjursuppfödare upprätta inköpsnota vid köp av fisk, fisk- eller köttavfall eller annat foder till pälsdjur.

Inköpsnota behöver icke upprättas om säljaren lämnat försäljningsnota, faktura eller kvitto med de uppgifter som anges i 6 § andra stycket eller om kontrakt angående köpet utväxlats mellan parterna och kontraktet innehåller dessa uppgifter. Ej heller behöver inköpsnota upprättas vid köp av mjölk.

5 §.

Vid försäljning som avses i 1 § tredje stycket gäller följande.

Pälsdjursuppfödare eller skinnuppköpare, som lämnar skinn för försäljning på auktion eller för försäljning genom annans förmedling på annat sätt, skall i stället för försäljningsnota upprätta särskild förteckning över skinnen (följesedel).

Den som på auktion eller på annat sätt förmedlat försäljning av pälsdjur eller skinn av sådana djur skall upprätta såväl avräkningsnota som försäljningsnota.

6 §.

Inköps- eller försäljningsnota skall upprättas såväl för kontant- som för kreditaffärer. Sådan nota skall upprättas även när likvid lämnas i form av varor eller tjänsteprestationer.

På inköps- eller försäljningsnota skola anges säljarens eller köparens namn och fasta bostadsadress, datum för avtalet, myckenheten och arten av produkter, som köpet eller försäljningen avser, samt avtalad köpeskilling.

På följesedel skola anges säljarens och förmedlarens namn och fasta bostadsadresser, datum när följesedeln upprättas samt myckenheten och arten av de skinn som lämnas till försäljning.

7 §.

Inköps- eller försäljningsnota, avräkningsnota och följesedel skola av upprättaren överlämnas till den med vilken avtalet ingåtts respektive till förmedlaren.

En kopia av notan eller följesedeln skall behållas av upprättaren. Kopian skall utgöra ett i blockstam fastsittande blad. Samtliga exemplar av notor och följesedlar skola vara numrerade i löpande sifferföljd, varvid original och kopia skola ha samma nummer. Makulerade notor få icke tagas bort ur blockstammen.

I dagboken skall för varje köp och försäljning, då inköps-, försäljnings- eller avräkningsnota upprättats, anges notans nummer.

8 §.

Även den som icke är bokföringsskyldig enligt bokföringslagen skall föra dagbok över inkomsterna och utgifterna i rörelsen samt över vad han satt in i eller tagit ut ur rörelsen, varor eller annat. Han skall vidare upprätta och i dagboken eller i bok, som är särskilt upplagd för ändamålet, införa och med sin underskrift bestyrka förteckning över samtliga tillgångar och skulder i rörelsen vid utgången av det senaste räkenskapsåret. Dagbok skall vara bunden och ha sidor eller uppslag numrerade i löpande följd. Detsamma gäller särskild bok för förteckning över tillgångar och skulder.

I dagboken skola affärshändelserna införas dagligen post för post. Affärshändelser av likartad beskaffenhet under samma dag få dock införas i en post, om de antecknats i särskild bilaga. Förteckningen över tillgångarna och skulderna i rörelsen skall vara upprättad inom tre och en halv månader efter räkenskapsårets utgång. Tillgångarna och skulderna skola specificeras och för varje post skall värdet anges.

Blad får icke tagas bort ur dagbok eller särskild bok för förteckning över tillgångarna och skulderna i rörelsen. Införing i sådan räkenskapsbok skall göras på varaktigt sätt. Radering får ej ske. Ej heller får något av innehållet göras oläsligt genom överstrykning eller på annat sätt. Riktigheten av ändring i eller tillägg till införing skall vitsordas. Därvid skall dagen för åtgärden anges.

9 §.

Räkenskaper och anteckningar, inköps-, försäljnings- och avräkningsnotor, följesedlar samt övriga verifikationer skola förvaras i ordnat skick under sex år efter utgången av det kalenderår då det räkenskapsår, som handlingarna avse, utgick. Om rörelseidkaren är bokföringsskyldig enligt bokföringslagen, gälla dock den lagens bestämmelser om tid för förvaring av räkenskapshandlingar.

10 §.

Bestämmelse i allmän lag om handelsböcker och om påföljd vid åsidosättande av skyldighet att föra sådana böcker skall icke tillämpas beträffande räkenskaper enligt denna förordning.

11 §.

Närmare föreskrifter för tillämpningen av denna förordning meddelas av Konungen.

Denna förordning träder i kraft den 1 september 1966.

Förslag
till
Förordning
om skyldighet för den som driver taxirörelse att föra vissa räkenskaper
som underlag för taxering

Härigenom förordnas som följer.

1 §.

Den som driver yrkesmässig beställningstrafik med personbil för personbefordran (taxirörelse) skall som underlag för taxering föra räkenskaper för rörelsen enligt denna förordning. För den som är bokföringsskyldig enligt bokföringslagen den 31 maj 1929 (nr 117) gälla därvid förordningens bestämmelser utöver vad som föreskrives i bokföringslagen och om rörelseidkaren är aktiebolag eller ekonomisk förening, i lagen den 14 september 1944 (nr 705) om aktiebolag eller i lagen den 1 juni 1951 (nr 308) om ekonomiska föreningar.

2 §.

Staten samt kommun eller landstingskommun äro icke skyldiga att föra räkenskaper enligt denna förordning.

När beteckningar som användas i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370) eller i taxeringsförordningen den 23 november 1956 (nr 623) begagnas i denna förordning, ha de samma innebörd som i kommunalskattelagen och taxeringsförordningen, om annat icke anges eller framgår av sammanhanget.

3 §.

Körrapport skall upprättas vid slutet av varje körpass. Körrapport får icke omfatta längre tid än tjugofyra timmar. Rapport skall ange bilens förare och registreringsnummer, datum för rapportens upprättande, tidpunkt då körpasset började och slutade samt tid för och anledning till avbrott i körpasset.

Körrapport skall ange uppgifter om de i taxametern inbyggda olika räkneverkens ställningar avseende total väglängd, betald väglängd, antal tioöringar och antal körturer vid början och slutet av körpasset. Körrapporten skall vidare innehålla uppgift om under passet inkört belopp för sådana körningar för vilka priset beräknas enligt taxameter.

Har priset för körning beräknats på annat sätt än enligt taxameter skall körrapporten innehålla uppgift om tid för varje körnings början och slut, körningens art (linjetrafik eller beställd körning) och det för dessa körningar inkörda beloppet.

På körrapport skall vid varje månads utgång antecknas den totala väglängd som den med bilens hastighetsmätare kombinerade väglängdmätaren utvisar.

4 §.

Även den som icke är bokföringsskyldig enligt bokföringslagen skall föra dagbok över inkomsterna och utgifterna i rörelsen samt över vad han satt in i eller tagit ut ur rörelsen. Han skall vidare uppräta och i dagboken eller i bok, som är särskilt upplagd för ändamålet, införa och med sin underskrift bestyrka förteckning över samtliga tillgångar och skulder i rörelsen vid utgången av det senaste räkenskapsåret. Dagbok skall vara bunden och ha sidor eller uppslag numrerade i löpande följd. Detsamma gäller särskild bok för förteckning över tillgångar och skulder.

I dagboken skola inkomster och utgifter införas dagligen. Förteckningen över tillgångarna och skulderna i rörelsen skall vara upprättad inom tre och en halv månader efter räkenskapsårets utgång. Tillgångarna och skulderna skola specificeras, och för varje post skall värdet anges.

Blad får icke tagas bort ur dagbok eller särskild bok för förteckning över tillgångarna och skulderna i rörelsen. Införing i sådan räkenskapsbok skall göras på varaktigt sätt. Radering får ej ske. Ej heller får något av innehållet göras oläsligt genom överstrykning eller på annat sätt. Riktigheten av ändring i eller tillägg till införing skall vitsordas. Därvid skall dagen för åtgärden anges.

5 §.

Räkenskaper och anteckningar, körrapporter samt övriga verifikationer, handlingar rörande köp och försäljning av rörelsen tillhöriga bilar inbegripna, skola förvaras i ordnat skick under sex år efter utgången av det kalenderår då det räkenskapsår, som handlingarna avse, utgick. Om rörelseidkaren är bokföringsskyldig enligt bokföringslagen gälla dock den lagens bestämmelser om tid för förvaring av räkenskapshandlingar.

6 §.

Bestämmelse i allmän lag om handelsböcker och om påföljd vid åsidosättande av skyldighet att föra sådana böcker skall icke tillämpas beträffande räkenskaper enligt denna förordning.

7 §.

Närmare föreskrifter för tillämpningen av denna förordning meddelas av Konungen.

Denna förordning träder i kraft den 1 september 1966.

Till utskottet har hänvisats de i anledning av propositionen väckta lika lydande motionerna I: 662 av herr *Eskilsson m. fl.* och II: 813 av herr *Hedin m fl.*, vari hemställts, att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts förslag i proposition nr 49 till

- 1) förordning om skyldighet för tandläkare att föra vissa räkenskaper som underlag för taxering;
- 2) förordning om skyldighet för pälsdjursuppfödare, kreaturshandlare m. fl., att föra vissa räkenskaper som underlag för taxering; samt
- 3) förordning om skyldighet för den som driver taxirörelse att föra vissa räkenskaper som underlag för taxering.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för de i motionerna framställda yrkandena, får utskottet, i den mån redogörelse härför ej lämnas i det följande, hänvisa till motionen I: 662.

Med anledning av propositionen har till utskottet ingivits en skrivelse från Sveriges tandläkarförbund.

Rörande motiveringen för de i propositionen framlagda förslagen hänvisar utskottet till ovannämnda statsrådsprotokoll. Redogörelsen härutinnan återfinnes under följande rubriker å nedan angivna sidor i propositionen, nämligen

Inledning, s. 10—12.

Riksskattenämndens förslag till bokföringsregler, s. 13—24.

Riksskattenämndens skrivelse angående tillämpningen av 20 och 121 §§ TF, s. 24—25.

Remissyttrandena, s. 25—47.

Departementschefen, s. 47—56.

Av innehållet i *de förevarande motionerna* må här återges följande.

I motionerna understryks att ett av de bärande momenten i den svenska skattelagstiftningen är att bestämmelserna är likformiga och generella. Det samma bör enligt motionärernas mening gälla skattekontrollen. Man bör således inte genom särslagstiftning för speciella yrkesgrupper skjuta dessa i förgrunden. Ett sådant förfaringssätt skulle vara rent diskriminerande. Intrycket härav måste bli antingen att dessa grupper anses i högre grad än andra undandraga sig skatt eller också att de eljest bör behandlas restriktivare än andra. Den psykologiska effekten härav lär icke bli gynnsam.

Invändningarna mot propositionen förstärkes av att det redan 1962 tillstod en särskild utredning för översyn av bokföringslagen, vilken utredning mot bakgrunden av förändringarna inom näringslivet och med beaktande av moderna redovisningstekniska metoder skall utarbeta förslag till ändringar i gällande lagstiftning. Dessa förslag skall enligt direktiven för utredningen utformas med hänsynstagande till den funktion bokföringslagen har att fylla i skattehänseende, varvid en samordning och avvägning skall ske mellan näringslivets och skatteväsendets krav. Utredningen skall bedrivas förutsättningslöst. Därvid torde även frågan om en utvidgning av kretsen bokföringspliktiga komma att övervägas under beaktande av bl. a. skattesynpunkter. Det kan förutsättas att utredningen avlämnar sitt betänkande redan under 1967. Det kan därför med fog ifrågasättas om det, innan denna översyn slutförts, är lämpligt att över huvud taget ta upp frågan om ett eventuellt behov av sådana särbestämmelser varom här är fråga.

Vid remissbehandlingen har invändningar liknande motionärernas åberopats av samtliga hörda näringslivsorganisationer, Föreningen Auktorise-

rade revisorer, Svenska revisorsamfundet, Sveriges advokatsamfund samt riksåklagarämbetet och kammarrätten. Även andra myndigheter har ifrågasatt om inte resultatet av utredningen angående bokföringslagen bör avvaktas.

Vid bedömning av behovet av bestämmelser av förevarande art bör hänsyn också tas till den omständigheten, att genom beslut av 1961 års riksdag en straffbestämmelse infördes i 121 § taxeringsförordningen i syfte att understryka vikten av att den redan tidigare existerande skyldigheten att föra räkenskaper och andra anteckningar för taxeringskontroll fullgjordes. Redan gällande lagstiftning erbjuder således sådana möjligheter att komma till rätta med skattskyldiga, som underlåter att föra de räkenskaper som med hänsyn till deras verksamhet och dem åliggande uppgiftsskyldighet är att anse som ett minimum, att frågan kan anstå tills en ny bokföringslag aktualiseras.

Utskottet

I den förevarande propositionen föreslås särskilda bokföringsregler för taxeringsändamål för privatpraktiserande tandläkare, för kreaturshandlare, pälsdjursuppfödare m. fl. och för dem som driver taxirörelse. Härjämte föreslås sådan ändring av 20 § taxeringsförordningen, att skyldigheten att sörja för underlag för deklara-tions- och uppgiftsskyldigheten, liksom skyldigheten att bevara materialet skall kvarstå under sex år.

Under senare år har frågan om vidtagande av åtgärder i syfte att motverka skattefusk kommit att få allt större betydelse. Taxeringskontrollutredningen konstaterade i sitt betänkande »Förbättrad taxeringskontroll» (SOU 1960: 36) att — trots de åtgärder som under åren 1955 och 1956 vidtagits i syfte att åstadkomma en effektivare taxeringskontroll — underdeklaration alltjämt förekom i en omfattning som inte kunde anses tolerabel vare sig från allmänna samhälleliga synpunkter eller med hänsyn till de lojala skattebetalarna. Såvitt utredningen kunnat finna torde det härvidlag röra sig om avsevärda belopp som, därest de behörigen taxerades, skulle kunna inverka på det totala skattetrycket.

I proposition nr 100 till 1961 års riksdag med förslag om förbättrad taxeringskontroll uppgav chefen för finansdepartementet att han för sin del blivit övertygad om nödvändigheten av att för olika kategorier deklara-tions- och uppgiftsskyldiga erhålla mer preciserade bestämmelser om anteckningar m. m. Han underströk vidare att komplicerade regler för bokföringen inte borde ifrågakomma. Syftet med bestämmelserna borde i stället vara att föreskriva vissa räkenskaper eller anteckningar, som från taxeringsmässiga utgångspunkter framstod som ett minimum.

Bevillningsutskottet framhöll i sitt betänkande nr 50/1961, att den omständigheten att bokföringslagen blev föremål för översyn inte borde hindra

att, om så befanns ändamålsenligt, särskilda föreskrifter om räkenskapers förande meddelades i taxeringsförordningen. Huruvida dessa senare borde inarbetas i bokföringslagen var huvudsakligen en praktisk fråga, till vilken ställning fick tas då utredningsarbetet slutförts.

Föreskrifterna i 20 § taxeringsförordningen om skyldighet att i skälig omfattning genom räkenskaper, anteckningar eller på annat lämpligt sätt sörja för underlag för deklarations- eller uppgiftsskyldighetens fullgörande och för kontroll därav samt den år 1961 genomförda straffsanktioneringen av underlåtenhet att fullgöra sådan skyldighet har otvivelaktigt förbättrat beskattningsmyndigheternas möjligheter att anskaffa material till ledning för taxering. Alltjämt torde emellertid förhållandena ofta vara sådana att myndigheterna inte ens genom taxeringsrevision kan erhålla en tillfredsställande kontroll av vissa näringsidkares inkomstredovisning. Den omständigheten att det visat sig råda ett tydligt samband mellan deklarationernas riktighet och möjligheterna till kontroll talar enligt utskottets mening starkt för att ökade sådana möjligheter med det snaraste tillskapas.

I motionerna I: 662 och II: 813 ansluter motionärerna sig till syftet med propositionen. De yrkar emellertid avslag på förslagen till särskilda bokföringsregler med hänvisning till den pågående utredningen för översyn av bokföringslagen och till att man inte bör genom en särslagstiftning för speciella yrkesgrupper skjuta dessa i förgrunden. Ett sådant förfarings sätt är enligt deras uppfattning rent diskriminerande.

Utskottet har redan betonat angelägenheten av att taxeringsmyndigheterna snarast erbjuds bättre möjligheter att kontrollera riktigheten av avlämnade deklarationer. Härvidlag torde gällande bestämmelser i bokföringslagen, som för övrigt inte omfattar samtliga kategorier skattskyldiga, och taxeringsförordningen inte vara till fyllest. Enligt utskottets uppfattning torde det vara mycket svårt att i *en* författning utfärda bokföringsregler för taxeringsändamål, vilka tar vederbörlig hänsyn till de skiftande förhållandena för olika kategorier skattskyldiga.

Utredningen för översyn av bokföringslagen har under remissbehandling- en visserligen framhållit att en reviderad bokföringslag kan komma att innehålla fler för skattekontrollen värdefulla detaljbestämmelser än vad den nu gällande bokföringslagen rymmer och att man därför torde kunna räkna med en bredare bas av för alla branscher gemensamma bestämmelser. Med hänsyn till att en ny bokföringslag inte kan tänkas träda i kraft ännu på flera år och då alla åtgärder måste vidtas för att effektivisera taxeringskontrollen, anser utskottet **emellertid anledning inte föreligga att dröja med att införa de speciella bokföringsregler varom nu är fråga**. Utskottet är dock medvetet om att de föreslagna reglerna kan komma att ersättas helt eller delvis av liknande bestämmelser i den nya bokföringslagen.

Vad särskilt angår den i motionerna framförda meningen att reglerna skulle kunna verka diskriminerande för de yrkeskategorier som omfattas av

dem, vill utskottet erinra om att sådana idkare av jordbruk eller skogsbruk, som vill bli taxerade enligt bokföringsmässiga grunder, alltsedan 1951 varit skyldiga att sörja för att räkenskaper och annat underlag finnes för taxeringen. Enligt utskottets mening innebär en skärpt övervakning av vissa näringsidkare i taxeringshänseende inte att dessa förutsätts göra sig skyldiga till skattefusk i större omfattning än andra grupper utan endast att möjligheterna till en effektiv taxeringskontroll beträffande samtliga kategorier skattskyldiga vidgas. Därigenom kommer regler av förevarande art — vilka för övrigt framdeles kan bli erforderliga också i fråga om andra kategorier skattskyldiga än de som omfattas av de nu föreslagna bestämmelserna — att tillgodose ett viktigt rättssäkerhetsintresse. I den enskildes krav på rättssäkerhet ligger nämligen att andra skattskyldigas taxering liksom hans egen blir så riktig som möjligt.

Med det anförda anser utskottet sig böra biträda förslagen i propositionen. Utskottet avstyrker således bifall till motionerna I: 662 och II: 813.

Avslutningsvis vill utskottet erinra om att åtskilliga skattskyldiga, som nu deklarerar enligt kontantprincipen, till följd av de föreslagna reglerna kommer att övergå till bokföringsmässig inkomstredovisning. Utskottet förutsätter att riksskattenämnden ger vägledande anvisningar angående olika problem, t. ex. frågan om avdrag för ingående lager och fordringar, som kan uppstå vid taxeringen för det år, då sådan redovisning första gången tillämpas.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen med bifall till Kungl. Maj:ts förevarande proposition nr 49 och med avslag på de likalydande motionerna I: 662 av herr Eskilsson m. fl. och II: 813 av herr Hedin m. fl. måtte antaga de vid propositionen fogade förslagen till

1) förordning om ändrad lydelse av 20 § taxeringsförordningen den 23 november 1956 (nr 623);

2) förordning om skyldighet för tandläkare att föra vissa räkenskaper som underlag för taxering;

3) förordning om skyldighet för pälsdjursuppfödare, kreaturshandlare m. fl. att föra vissa räkenskaper som underlag för taxering; ävensom

4) förordning om skyldighet för den som driver taxirörelse att föra vissa räkenskaper som underlag för taxering.

Stockholm den 21 april 1966

På bevillningsutskottets vägnar:

JOHN ERICSSON

Närvarande:

från första kammaren: herrar John Ericsson, Einar Eriksson*, fröken Ranmark*, herrar Stefanson*, Yngve Nilsson*, Elofsson*, Tage Johansson, Lundström*, Wirmark* och Ottosson; samt

från andra kammaren: herrar Brandt, Gustafson i Göteborg*, Vigelsbo, Engkvist, Asp, Andersson i Essvik*, Enskog*, Carlstein, Söderström och Börjesson i Falköping.

* Icke närvarit vid justering av betänkandet.

Reservation

av herrar *Yngve Nilsson, Ottosson och Söderström*, vilka — under åberopande av innehållet i de likalydande motionerna I: 662 av herr Eskilsson m. fl. och II: 813 av herr Hedin m. fl. — ansett, att utskottet bort hemställa,

att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts förevarande proposition nr 49 i vad avser vid propositionen fogade förslag till

a) förordning om skyldighet för tandläkare att föra vissa räkenskaper som underlag för taxering;

b) förordning om skyldighet för pälsdjursuppfödare, kreaturshandlare m. fl. att föra vissa räkenskaper som underlag för taxering; ävensom

c) förordning om skyldighet för den som driver taxirörelse att föra vissa räkenskaper som underlag för taxering.